

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА

ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
(М. РИГА, ЛАТВІЯ)

МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

9-10 квітня 2008

УДК 330.3(477)
ББК 65.012.2
С 69

Редакційна рада:

В.П. Андрущенко	доктор філософських наук, професор, академік, АПН України, ректор НПУ імені М.П. Драгоманова (<i>голова Редакційної ради</i>)
І.С. Каленюк	доктор економічних наук, професор
В.Я. Бобров	доктор економічних наук, професор
Л.Л. Антонюк	доктор економічних наук, професор
І.І. Загарницька	кандидат філософських наук, доцент

Соціально-економічні фактори розвитку України в умовах глобалізації. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції / *Упорядник І.С. Каленюк.* – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. – 128 с.

У збірнику представлені праці дослідників різних галузей науки, присвячені проблемам соціально-економічного розвитку України в умовах сучасної глобалізації. Висвітлення актуальних питань економічного розвитку на інноваційних засадах, сучасних тенденцій розвитку системи освіти в глобальному середовищі, складних екологічних проблем сьогодення, філософське осмислення цих процесів здійснюється на тому фундаментальному принципі, що всі ці проблеми мають вирішатися тільки в комплексі, системно.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться проблемами національного економічного розвитку в умовах сучасної глобалізації.

Передрук матеріалів вітається за умови посилання на першоджерело.

© Автори статей, 2008
© Редакційна колегія, 2008
© Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова,
2008

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

Андрущенко В. П., Каленюк І. С.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ7

Антонюк Л. Л.

ІННОВАЦІЙНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ9

Бобров В. Я.

ПРО ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....16

Гош О. П.

ПРОВІДНИЙ ФАКТОР УКРАЇНСЬКОГО ІННОВАТОРСТВА.....19

Біла С. О.

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
НА СВІТОВИХ РИНКАХ.....23

Загарницька І. І.

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР.....25

Радченко В. В.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ: ПРОБЛЕМА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ27

Штундер І. О.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ
В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ29

Уваркіна О. В.

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ: СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ31

Мартинюк О. В.

УКРАЇНА НА СВІТОВИХ РИНКАХ РОБОЧОЇ СИЛИ
В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВІДПЛИВУ УМІВ.....33

Кучеренко Д. Г.

МІЖНАРОДНЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО
ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....35

Пінчук Є. А.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ, ЄВРОПЕЇЗАЦІЯ
ТА ЇХ ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТЯНСЬКИЙ ПРОСТІР
(В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКИХ РЕФОРМ)39

Левшин М. М., Титаренко Н. Ю.

ПЕДАГОГІЧНА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ “ПРОЕКТИВНІ ВМІННЯ СТУДЕНТІВ”41

Ісайкіна О. О.

СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 47

Красільнікова Т. М.

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ФАКТОР
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА
ТА ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ 49

Шморгун Н. П.

НЕОБХІДНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ
ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА 50

Сундук А. М.

ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ВИМІР ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ 53

Кравченко Ю. М.

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ
СТУДЕНЧЕСКОЇ НАУЧНОЇ РАБОТИ В ВУЗЕ 54

Череда І. С.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ПРІОРИТЕТИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 56

Хом'яков Л. К.

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ У СВІТЛІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 57

Панченко І. Г.

РЕГІОНАЛЬНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ
РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 60

Бицюра Ю. В.

РОЗВИТОК АКЦІОНЕРНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 62

Мочерна О. С.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ 64

Стрілецька Т. С.

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
УКРАЇНСЬКИХ МІСТ 66

Черватюк О. С.

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ
НА ШЛЯХУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 68

Кучма Р. М.

СТУДЕНТСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ В СИСТЕМІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ
ФІНАНСОВИХ ДЖЕРЕЛ ВНЗ УКРАЇНИ 71

Кузнєцова Г. Ю.	
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ОСВІТЯНСЬКИХ ВИДАВНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	72
Цимбал Л. І.	
РОЗВИТОК РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	74
Паламарчук О. І.	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	77
Дорошенко Ю. В.	
СИСТЕМИ ГІДРОБІОЛОГІЧНОГО ОЧИЩЕННЯ ЯК СПОСІБ ПОЛПШЕННЯ ЯКОСТІ ПРИБЕРЕЖНИХ АКВАТОРІЙ.....	79
Яворська О. Г.	
ПРОБЛЕМА БІОІНВАЗІЙ В КОНТЕКСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В УКРАЇНІ.....	81
Музичук І. В.	
СОЦІАЛЬНО СПРЯМОВАНА ЕКОНОМІКА ЯК ЧИННИК УТВЕРДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	83
Лисенко О. І.	
СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ВНЗ УКРАЇНИ (1917 – 1940 РР.)	84
Москаленко Д. С.	
РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	87
Курильчик К. М.	
ТЕХНОПАРКИ В СИСТЕМІ СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.....	89
Яковенко-Глушенкова Є. В.	
ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЙОГО ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ	91
Михайленко Г. Г.	
ДО ПРОБЛЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВНЗ.....	93
Бутівщенко С. О.	
СПІВРОБІТНИЦТВО З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ – ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	96
Жулкіна О. М.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ.....	98

Шеремет Л. А.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПІДХІД ДО ГАРАНТІЇ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....99

Шульга О. А.

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
НА РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ.....101

Петришина Н. В.

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РОЛІ ДЕРЖАВИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....103

Пількевич Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....105

Підпригора Л. А.

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УТВЕРДЖЕННІ
ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....107

Польська І. І.

ЧИННИКИ ПОСИЛЕННЯ РОЛІ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ
В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ110

Кузьомко В. М.

ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ОРГАНІВ
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ111

Сандугей В. В.

ІНФРАСТРУКТУРА УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ПРАЦІ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....113

Сафонова В.Є.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОВПЛИВУ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
ТА СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....115

Поліщук Т. В.

“БРЕНД ДЕРЖАВИ” ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОСУВАННЯ
ЕКСПОРТНИХ ТОВАРІВ НА СВІТОВІ РИНКИ117

Суловська Т. Є.

ФОРМИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ119

Шегда А. А.

ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО:
ВИЗНАЧАЛЬНІ РИСИ ТА ШЛЯХИ РОЗБУДОВИ120

Шостак Т. Г.

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ122

Омельченко Я. М.

ЗНАЧЕННЯ ТРИВОЖНОСТІ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ124

Набуття членства в СОТ відкриває для України додаткові можливості доступу вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників до ринків інших країн-членів СОТ; поступового поширення на вітчизняний аграрний сектор міжнародних правил торгівлі, страхування, кредитування тощо; утвердження прозорості торгівельної політики; сприятиме прискоренню формування ринкової інфраструктури в аграрному секторі і зміщення акцентів державної підтримки щодо підтримки розвитку аграрного сектора та сільської місцевості в цілому. Проте мають місце і негативні моменти: ускладниться захист державою вітчизняних товаровиробників сільськогосподарської продукції через лібералізацію ринків; СОТ ставить вимоги поступової відмови від прямої підтримки сільгоспвиробників, що неодмінно приведе до значного погіршення фінансового стану більшості товаровиробників; збільшення наповнення вітчизняних ринків імпортною продукцією і ін.

Тому мають відбутися зміни у політиці державної підтримки сільського господарства шляхом збільшення сукупного фінансування по "жовтому кошику", аби забезпечити відносно вищий рівень фінансування виробничих потреб при членстві в СОТ; регулюванні продовольчих ринків у напрямі створення умов для посилення конкурентних переваг вітчизняної продукції сільського господарства на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Отже, відповідно до таких умов потрібно приймати виважене рішення щодо політики приєднання України до СОТ, мінімізуючи небажані наслідки при вступі до цієї міжнародної організації. Україні необхідно скористатись правом на пільговий період до 10 років, передбачений для країн з перехідною економікою. А з метою підтримки національного товаровиробника слід визначити чутливі сектори економіки і товарні групи, за якими відповідно до рішень Уругвайського раунду переговорів необхідно проводити гармонізацію рівня ставок мита із застереженням протягом певного часу.

Лише чітка позиція України з питань тарифного регулювання дасть їй можливість домогтися виходу на світові ринки, захистити внутрішній ринок та підтримати вітчизняного виробника.

Петришина Н. В.

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РОЛІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Стратегічними завданнями економіки України в умовах глобалізації є забезпечення реалізації державної політики, утвердження України як конкурентоспроможної високотехнологічної держави, здійснення прогресивних

структурних перетворень в економіці, суттєвого удосконалення ринкових інститутів, остаточне виведення економіки на траєкторію гарантованого зростання через подальше поглиблення ринкових реформ, шляхом формування сильної держави, посилення її економічної ролі та дієздатності.

Факторами підвищення економічної ролі держави є: взаємодія суспільства з природою, продуктивні сили, усупільнення економіки, задоволення виробництва суспільних благ, господарський механізм та ін.

Завдання держави, як економічного суб'єкта, що втілює суспільні екологічні інтереси полягає у: забезпеченні впливу на становлення ринкових механізмів у екологічному виробництві, формуванні ефективної системи державного регулювання еколого-економічних процесів, створенні необхідних умов розвитку ефективних форм громадянського еколого-економічного регулювання, суб'єктами якого є суспільні екологічні організації та установи, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних енерго- та ресурсозберігаючих технологій.

Україна завжди належала до країн з розвинутим науково-технічним потенціалом, навчально-науковою системою з висококваліфікованими кадрами та широкою мережею ВНЗ. Основними функціями державного регулювання в галузі освіти є забезпечення узгодженої комунікативності між ринком освітніх послуг та ринком робочої сили.

Усупільнення виробництва – об'єктивний закономірний процес розвитку суспільного характеру виробництва, який виражається подальшим вдосконаленням знарядь праці, ростом продуктивних сил і масштабів виробництва, поглибленням суспільного поділу праці. Умовою виникнення й здійснення усупільнення є поява й розвиток спільної участі багатьох людей у тому самому процесі виробництва. В Україні в 90-х рр. ХХ ст. рівень усупільнення виробництва істотно знизився на макро- і мікрорівні, що проявилось у руйнуванні державного управління економікою, подрібненні великих підприємств, у послабленні взаємозв'язків між галузями.

Суспільне благо – це благо, користуванням яким не може бути позбавлений жоден член суспільства не зважаючи на величину вкладу у його створення та виробництво. Тільки держава надає дані блага суспільству у достатній кількості (охорона здоров'я, освіта, наука, культура, громадські парки, сади, території, тобто те, що забезпечує добробут людини). Суспільні блага мають колективний характер, і не можуть бути привласненими для індивідуального споживання.

Україна успадкувала від Радянського Союзу недосконалий господарський механізм, тому першочерговим завданням уряду є створення ефективного господарського механізму, який має бути єдиним цілим, шляхом планомірного регулювання, програмування та прогнозування економічного розвитку. У ринковій економіці державі належить другорядна роль, вона виконує ті функції, які не може

виконати окремий індивід, зокрема це: організація громадського порядку, державної поштової служби, забезпечення національної оборони та ін.

На нашу думку, факторами підвищення ролі держави також можуть бути: реструктуризація економіки, розвиток науково-технічного прогресу, підвищення життєвого рівня населення, підвищення ефективності економіки, створення соціально-орієнтованої економіки, входження у світову економіку.

В Україні, формування та функціонування факторів підвищення економічної ролі держави в економіці мають свої особливості та зумовлені характером глобалізаційних процесів.

Пількевич Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

До діяльності ТНК ставляться по-різному, і питання їхньої ролі є предметом гострих дискусій як в рамках ООН, Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) чи Світової організації торгівлі. Стикаються дві позиції: поставити ТНК під контроль, виробивши правила для їхньої діяльності, або ж лібералізувати світові інвестиційні режими, дати можливість корпораціям більш ефективно маневрувати ресурсами. Фактично, протиборство цих двох тенденцій не дозволяє сьогодні укласти масштабну міжнародну багатосторонню угоду з міжнародних інвестицій.

Існує низка прикладів того, як країни за допомогою транснаціональних корпорацій досить успішно вирішували проблеми подолання технологічного відставання, нарощування свого експортного потенціалу та прискорення економічного розвитку. Найбільш успішними є приклади багатьох країн Південно-східної і Східної Азії, останній з яких – це приклад Китаю. Через входження в діяльність ТНК Китай досяг величезних успіхів на світових ринках. Однак, країни спромоглися ефективно використати транснаціональні корпорації через те, що вони створили потужні механізми зростання всередині своїх країн. Я маю на увазі створення ефективних механізмів стимулювання внутрішніх інвестицій та шляху для поєднання внутрішніх та зовнішніх чинників розвитку. Китай, до речі, мав певні структурні пріоритети і спрямовував інвестиції саме в ті сектори, які були найбільш сприятливими для економіки країни. Ця країна вкладала капітали у високотехнологічні галузі, і це сприяло підвищенню технологічного рівня китайської економіки. Схожим шляхом пішли і деякі країни Латинської Америки, зокрема Мексика та Бразилія, замінивши протекціонізм лібералізацією для зовнішнього капіталу, і завдяки цьому досягли успіху.